

Sarajevo, 18.01.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.01.2020. - 15.01.2021.

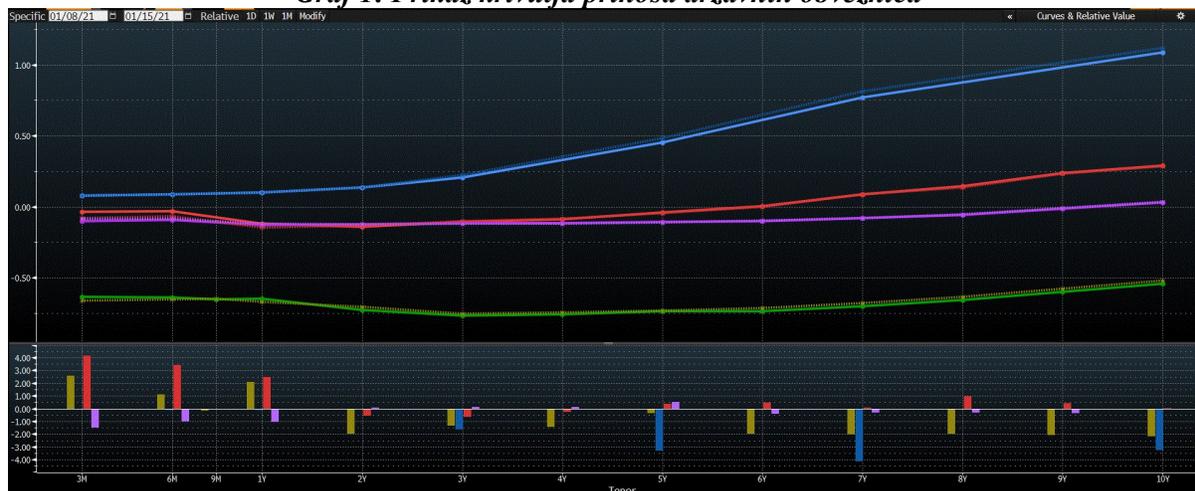
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	8.1.21	15.1.21	8.1.21	15.1.21	8.1.21	15.1.21	8.1.21	15.1.21
2 godine	-0,70	-0,72	0,13	0,13	-0,13	-0,13	-0,12	-0,11
5 godina	-0,73	-0,73	0,48	0,45	-0,04	-0,04	-0,11	-0,11
10 godina	-0,52	-0,54	1,12	1,08	0,29	0,29	0,04	0,04

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	8.1.21	15.1.21	
3 mjeseca	-0,626	-0,604	↗
6 mjeseci	-0,651	-0,641	↗
1 godina	-0,655	-0,637	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.01.2021. godine (pune linije) i 08.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Predsjednica ECB-a Lagarde se suprotstavila ekonomskom pesimizmu, te navela da će doći do oporavka nakon što dođe do smanjenja zabrinutosti izazvane pandemijom, kao i da Evropa posjeduje sve alatke potrebne za prevazilaženje krize. Ovakve prognoze Lagarde očekuje pod uslovom da ekonomske restrikcije budu povučene od drugog kvartala, kao i da ovaj region može da prevlada „teškim“ početkom vakcinacije. Istovremeno, Lagarde je odbacila bilo kakvo pooštavanje u ovom trenutku, jer se prema njenom mišljenju, ne može osloniti na to da očekivana „zadržana potražnja“, koja bi mogla da dovede do dodatnih kretanja na polju inflacije, utiče na pooštavanje, kada je u pitanju monetarna politika. Ponovila je i to da ECB veoma pažljivo prati nivo deviznih kurseva. Ministar finansija Njemačke Scholz je izjavio da je blagi ekonomski oporavak na vidiku zahvaljujući državnoj pomoći koja je ograničila pad izazvan

pandemijom. Ministar finansija Francuske Le Maire je izjavio da će biti izazov postići prognoze Vlade Francuske od 6% rasta BDP-a u 2021. godini.

Premijer Italije Conte se od početka prošle sedmice suočavao s konfrontacijom koalicionog partnera i bivšeg premijera Renzija, a koja bi mogla da obori Vladu čak i u vrijeme kada se bori s pandemijom. Tokom sedmice tri ministra iz Renzijeve „Viva“ partije podnijela su ostavke, te time dodatno ugrozili vladu. Krajem sedmice je objavljena vijest da je kabinet premijera dogovorio povećanje duga zemlje za 32 milijarde EUR, što je za trećinu više od onoga što je ministar finansija Gualtieri najavio u sedmici ranije. Ovo je peto po redu povećanje gornjeg nivoa zaduživanja od prvog lockdowna iz marta prošle godine. Očekuje se da Conte u toku tekuće sedmice u Parlamentu zatraži glasanje o povjerenju Vladi, nakon što se izglasa zakonodavstvo o pitanju novih mjera pomoći i deficita. Vijesti u vezi s tim su uticale na volatilna kretanja prinosa italijanskih obveznica tokom protekle sedmice. Prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu povećani za oko 8 baznih poena širom krive prinosa. Volatina kretanja, iako nešto manje izražena, zabilježena su i kod ostalih, sigurnijih, obveznica eurozone, najviše pod uticajem vijesti koje su dolazile sa tržišta SAD, a koje su bile u fokusu investitora. Prinosi njemačkih obveznica su na sedmičnom nivou smanjeni za oko 2 bazna poena, kako onih kraćeg, tako i onih dužeg roka dospjeća.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ JAN	1,9	1,3	-2,7
2.	Bilans budžeta u odnosu na BDP – Njemačka 2020. god.	-6,0%	-4,8%	1,5%
3.	BDP – Njemačka (G/G) 2020. god.	-5,2%	-5,0%	0,6%
4.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) NOV	-3,2%	-0,6%	-3,5%
5.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G) NOV	-2,5%	-3,8%	-1,6%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) NOV	-2,6%	-4,2%	-1,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) NOV	-	41,7%	-15,3%
8.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR) NOV	22,0	25,1	25,2
9.	Stopa inflacije – Holandija DEC	-	0,9%	0,7%
10.	Stopa inflacije – Finska DEC	-	0,2%	0,2%
11.	Stopa inflacije – Francuska (final.) DEC	0,0%	0,0%	0,2%
12.	Stopa inflacije – Španija (final.) DEC	-0,6%	-0,6%	-0,8%
13.	Stopa inflacije – Irska DEC	-	-1,0%	-1,0%
14.	Stopa inflacije – Portugal (final.) DEC	-0,3%	-0,3%	-0,4%
15.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) NOV	-	2.586,5	2.587,0
16.	Maloprodaja – Italija (G/G) NOV	-	-8,1%	2,8%

SAD

Tokom protekle sedmice novoizabrani predsjednik Biden je predstavio novi plan ekonomskih mjera. Ukupna vrijednost stimulativnih mjera iznosi 1,9 biliona USD od čega se 400 milijardi USD odnosi na obuzdavanje pandemije, više od 1 bilion USD na direktne olakšice potrošnje, te 440 milijardi USD za zajednice i kompanije. Predsjednik Fed Powell je izjavio da je Fed svjestan da mora biti „veoma pažljiv u komunikaciji oko kupovina imovine“ jer postoji „stvarna osjetljivost“ među investitorima u vezi s potencijalnim povlačenjem podrške za ekonomiju od strane centralne banke. On je dodao da sada nije vrijeme da se priča o izlasku, jer lekcija iz vremena globalne finansijske krize je da treba biti oprezan i ne vršiti prerano povlačenje sredstava, odnosno ne pričati o istom sve vrijeme, jer „tržišta slušaju“. Zbog toga će Fed, prema Powellu, veoma jasno iskomunicirati s javnosti puno prije nego što se aktivno počne razmišljati o početku postepenog povlačenja sredstava.

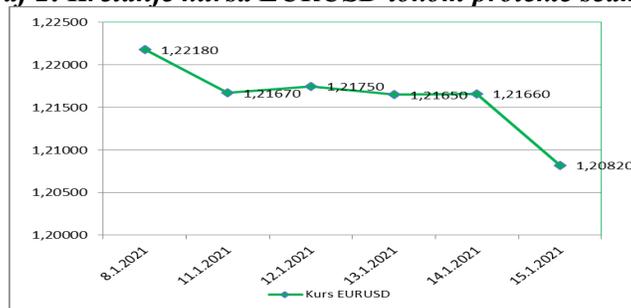
Demokrate u Donjem domu Parlamenta su uvele rezoluciju koja sadrži član o opozivu još uvijek aktuelnog predsjednika SAD Trumpa, optužujući ga za „podsticanje pobune“ zbog njegove uloge u napadu na Kapitol prošle sedmice. U rezoluciji se navodi da se Trump obratio skupu malo ranije nego što su njegove pristaše pokrenule napad, te je istaknuto da je njegova izjava bila „ohrabrujuća te je predvidljivo rezultirala“ nezakonitim radnjama u Kapitolu.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	DEC	100,2	95,9	101,4
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	08. jan	-	16,7%	1,7%
3.	Indeks cijena na malo (G/G)	DEC	1,3%	1,4%	1,2%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	09. jan	789.000	965.000	784.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	02. jan	5.000.000	5.271.000	5.072.000
6.	Bloomberg povjerenje potrošača	10. jan	-	43,2	44,4
7.	Maloprodaja (M/M)	DEC	0,0%	-0,7%	-1,4%
8.	Industrijska proizvodnja (M/M)	DEC	0,5%	1,6%	0,5%
9.	Povjerenje potrošača Univ. Mičigen P	JAN	79,5	79,2	80,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2218 na nivo od 1,2082.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije se suočava sa značajnim pritiscima s obzirom na novi talas pandemije Kovid19 koji je započeo sa značajnim širenjem prošlog mjeseca, uprkos tome što je ova zemlja uvela vakcinu mnogo ranije u odnosu na ostale zemlje Evrope.

Član MPC BoE Tenreyro je izjavila da bi smanjenje referentne kamatne stope ispod nule moglo više podstaći ekonomiju nego proširenje programa kvantitativnih olakšica, što je stav koji razdvaja mišljenja u BoE. Tenreyro tvrdi da, dok prenos preko domaćinstava može biti ograničen, negativne kamatne stope koje bi se primjenjivale na forme korporativnih depozita, možda bi mogle stimulisati kompanije. Pored toga, Tenreyro je dodala da uslovi za kreditiranje postaju labaviji, te da profiti banaka neće biti ugroženi negativnim kamatnim stopama. S druge strane, guverner BoE Bailey iznio je nešto drugačije stavove, te istakao da se Velika Britanija suočava s nekoliko veoma teških mjeseci usljed ponovnog rasta broja zaraženih, ali je odbacio navode da bi smanjenje kamatnih stopa ispod nule bio direktan način za ubrzanje ekonomskog rasta.

Agencija za statistiku Velike Britanije je objavila vijest da je GBP tokom novembra oslabila za 2,6% na mjesečnom nivou kada je Vlada donijela odluku o zatvaranju prodavnica koje nisu od esencijalne važnosti, kao i kompanija iz uslužnog sektora sa ciljem prevencije širenja pandemije. Zatvaranje ekonomije, koje je u novembru 2020. godine provedeno, bilo je manje restriktivno od onog koje je provedeno tokom proljeća 2020. godine. Kao rezultat toga veći efekat ovog zatvaranja bio je u sektoru usluga. Iz ove Agencije je istaknuto da je oko 80% pada BDP-a tokom novembra bilo koncentrisano u svega četiri industrije: smještaj i hrana, maloprodaja i veleprodaja, umjetnost i zabava, te ostale uslužne aktivnosti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	NOV	-4,2%	-4,7%	-5,8%
2.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	NOV	-4,8%	-3,8%	-6,1%
3.	Građevinski sektor (G/G)	NOV	-8,0%	-1,4%	-2,2%
4.	Uslužni sektor (M/M)	NOV	-5,7%	-3,4%	0,5%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	NOV	-11,400	-16,012	-13,290
6.	BDP (M/M)	NOV	-4,6%	-2,6%	0,6%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,90096 na nivo od 0,88899, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3568 na nivo od 1,3590.

JAPAN

Tokom protekle sedmice istraživanje BoJ je pokazalo da su inflatorna očekivanja domaćinstava dostigla osmogodišnji minimum u tri mjeseca zaključno sa decembrom, ukazujući na pojačane deflatorne rizike, izazvane pandemijom Kovid19. Depoziti u bankama, kao i novac u opticaju su se u decembru povećali rekordnom brzinom, jer ponovno oživljavanje pandemije podstiče kompanije i domaćinstva da gomilaju novac umjesto da ga troše. Predsjedavajući grupe regionalnih banaka Japana Oya je izjavio da bi BoJ trebala izbjegavati intenziviranje negativnih kamatnih stopa koje utiče na profit, a nakon što je BoJ obećala da će ispitati mjere kako bi okvir monetarnih olakšica bio efikasniji.

Ministar za administraciju i regulatorne reforme Kono je izjavio da bi Japan trebalo da razmotri uvođenje novih podsticaja, uključujući i mogući dodatni četvrti budžet, dok vlada produžava vanredno stanje usljed rekordnog porasta oboljelih od Kovid19. U kvartalnom izvještaju, BoJ je povećala procjene za tri od ukupno devet regija, gdje je opisala da većina lokalnih ekonomija bilježi rast, nudeći optimističan stav, čak i nakon što nove mjere za sprečavanje širenja koronavirusa pogoršavaju izgled.

Prema anketi koju je proveo Reuters izvoz Japana će vjerovatno biti povećan tokom decembra, prvi put u posljednje dvije godine, ali kontinuirani rast oboljelih od Kovid19 na globalnom nivou i produžena blokada ekonomije, bi mogli naštetiti izvozu u narednim mjesecima.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Suficit tekućeg računa (u mlrd JPY)	NOV	1.552,0	1.878,4	2.144,7
2.	Monetarni agregat M2(G/G)	DEC	9,2%	9,2%	9,1%
3.	Monetarni agregat M3(G/G)	DEC	7,6%	7,6%	7,6%
4.	Porudžbina mašinskih alata(G/G) P	DEC	-	8,7%	8,6%
5.	Porudžbine osnovnih mašina(G/G)	NOV	-15,3%	-11,3%	2,8%
6.	Indeks proizvođačkih cijena(G/G)	DEC	-2,2%	-2,0%	-2,3%
7.	Uslužni sektor	NOV	0,3%	-0,7%	1,6%

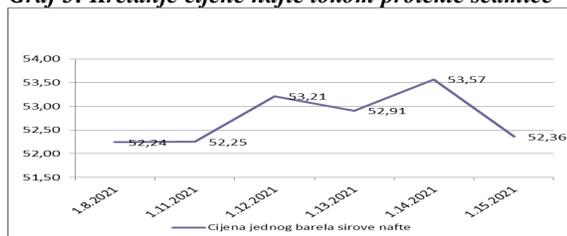
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 127,06 na nivo od 125,56. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 103,94, na nivo od 103,85.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,24 USD (43,34 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene, te se kretala u uzanom rasponu. Početkom sedmice zabilježen je blagi rast cijene nafte, te su se pojavile prognoze pojedinih analitičara da bi cijena mogla da bilježi rast ka 60 USD po barelu, nakon odluke Saudijske Arabije o smanjenju obima ponude, ali i slabijeg USD. Prema mjesečnom izvještaju članice OPEC-a su u decembru povećale dnevnu proizvodnju nafte na 25,4 miliona barela sa 25,1 miliona barela iz prethodnog mjeseca. Sredinom sedmice su objavljene vijesti o stanju zaliha nafte u SAD. Uprkos tome što su podaci ukazali da su zalihe tokom prethodne sedmice smanjene, cijena nafte je, ipak, imala blagu tendenciju pada. Razlog tome jeste povećani broj zaraženih virusom Kovid19, koji je obuzdao značajniji rast cijene nafte na globalnom nivou. U četvrtak je cijena nafte zabilježila rast pod uticajem vijesti o planiranom povećanju stimulativnih mjera u SAD. Naime, novoizabrani predsjednik Biden je predstavio fiskalni plan podrške koji je pozitivno prihvaćen, što je imalo pozitivan efekat na rast cijene nafte. Uprkos tome, krajem sedmice cijena nafte je zabilježila pad, pod uticajem zabrinutosti oko zatvaranja gradova u Kini, koje bi se moglo desiti zbog širenja pandemije, a što je ublažilo optimizam oko novog paketa fiskalne podrške u SAD i njegovog pozitivnog uticaja na jačanje ekonomije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,36 USD (43,34 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 0,23%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.849,01 USD (1.513,35 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada, pod uticajem jačanja USD i očekivanja oko ekonomskih stimulansa u SAD. Tačnije, tržište je bilo u iščekivanju plana koji je prezentovao novoizabrani predsjednik Biden. Ukupan iznos stimulansa iznosi 1,9 biliona USD od čega se 400 milijardi USD odnosi na obuzdavanje pandemije, više od 1 bilion USD na direktne olakšice potrošnje, te 440 milijardi USD za zajednice i kompanije. Nakon što je objavljen fiskalni plan, cijena zlata je bilježila smanjenje, pod uticajem optimizma da će ove mjere značajnije oživjeti ekonomiju SAD, odnosno podstaći rast. U takvim okolnostima, od početka ove godine cijena zlata je zabilježila pad od oko 4%, pod uticajem očekivanja u vezi sa ovim planom, postepenog jačanja USD i rasta prinosa državnih obveznica SAD. Ipak, cijena zlata se i dalje održava iznad nivoa od 1.800 USD po unci.

Višegodišnji pokušaj smanjenja izloženosti aktivni SAD uticao je na to da udio zlata u deviznim rezervama Rusije prvi put nadmaši udio USD u rezervama vrijednim 583 milijarde USD. Krajem juna 2020. godine zlato je činilo do 23% deviznih rezervi Centralne banke Rusije. Udio dolarske imovine se smanjio na 22%, dok je u 2018. godini ovaj udio iznosio 40%. Ova promjena je dio šire strategije predsjednika Putina koji nastoji da dedolarizuje ekonomiju Rusije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.828,45 USD (1.513,37 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 1,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

